

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

Újma na druzích a stanovištích podle zákona č. 167/2008 Sb.

Ing. Jan Šíma

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65
Praha 10, 100 10

Mgr. Eliška Horodyská

Agentura ochrany přírody
a krajiny ČR
Nuselská 39, 140 00 Praha 4

Ekologická újma

- = **nepříznivá měřitelná změna** mj. na chráněných druzích živočichů/rostlin (a jejich biotopech) nebo přírodních stanovištích, která má závažné nepříznivé účinky **na dosahování nebo udržování příznivého stavu** ochrany takových druhů nebo stanovišť
- nezahrnuje dopady povolené činnosti (§ 5b, 45i a 56 zákona č. 114/1992 Sb.)
 - povinnost provádět preventivní nebo nápravná opatření i v případě **bezprostřední hrozby** ekologické újmy
 - v případě provozních činností podle přílohy 1 předmětem finančního zajištění preventivní i nápravná opatření

- výčet druhů a stanovišť a definice příznivého stavu vychází ze Směrnice 92/43/EHS „o stanovištích“ a Směrnice 2009/147/ES „o ptácích“, ale s širším uplatněním – není omezeno např. jen na PO a EVL (Natura 2000)
- pro účely hodnocení rizik podle nařízení vlády č. 295/2011 Sb. **omezeno jen na riziko ovlivnění PO a EVL** - vychází z definice (tj. vlivu na příznivý stav), kdy PO a EVL by měly pokrývat nejreprezentativnější území z hlediska „směrnicových“ druhů a stanovišť
- z hlediska stavu druhů a stanovišť jsou značné rozdíly, které ovlivní riziko vzniku ekologické újmy („běžné“ druhy/stanoviště vs. ty v nepříznivém stavu z hlediska ochrany) – [viz www.biomonitoring.cz](http://www.biomonitoring.cz)

včeliník rakouský (*Dracocephalum austriacum*)
&
perlorodka říční (*Margaritifera margaritifera*)

Postup podle nařízení vlády č. 295/2011 Sb.

Základní hodnocení (§ 4)

- riziko vyjádřeno pouze schematicky vzdáleností od [PO nebo EVL](#)
- identifikace scénářů, následků a jejich závažnosti ale již odborně náročné

Podrobné hodnocení (§ 5)

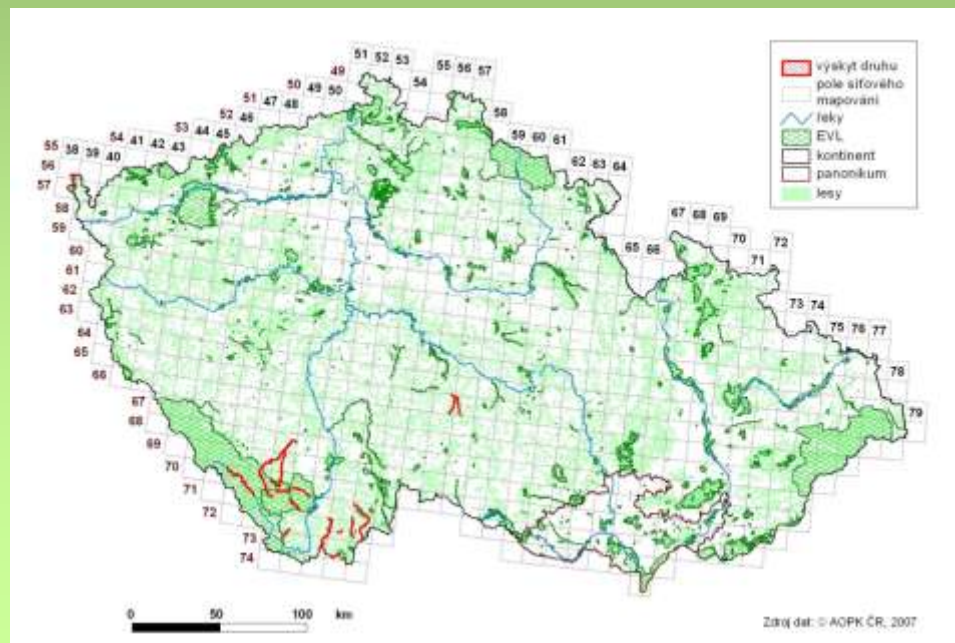
- odborně náročný již popis druhů a stanovišť dle části D přílohy 2 nařízení
- pro posouzení scénářů a možností vzniku újmy i návrh preventivních a nápravných opatření nutný mezioborový přístup (zhodnocení chování polutantu v prostředí atp., reakce druhu nebo stanoviště, posouzení v kontextu „příznivého stavu“)
- posouzení dopadu na druhy nebo stanoviště obdobné hodnocení vlivů dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb. – využití autorizovaných osob, ale i specialistů na jednotlivé druhy...

Zdroje dat:

- terénní šetření (při popisu druhů)
- Nálezová databáze ochrany přírody – NDOP
- vrstva mapování biotopů
- jiné zdroje (odborné publikace, nálezová data mimo NDOP apod.)

Interpretovaná data
poskytuje [AOPK ČR](#)

Vyhodnocení nápravných opatření

Náprava újmy na vodách, druzích nebo stanovištích zahrnuje:

- primární nápravu
- doplňkovou nápravu (dorovnání ztracené hodnoty; i na jiné lokalitě)
- vyrovnávací nápravu (dorovnání přechodných ztrát)

Dostatečnost nápravy a případnou potřebu doplňkové nebo vyrovnávací nápravy nutné vyhodnotit

- pro kvantifikaci doplňkové a vyrovnávací nápravy možno využít např. metody Habitats Equivalency Analysis (HEA) a Resource equivalency analysis (REA)
- HEA a REA zahrnují kvantifikaci ztráty (ha, počet jedinců), nápravy v čase (ha, počet jedinců/rok) a z toho plynoucí potřeby vyrovnání...
- více viz [REMEDE Toolkit](#)

Ocenění nákladů v případě druhů a stanovišť

- metody „oceňování“ (hessenská metoda, resp. Seják a kol. apod.) využitelné výjimečně – navrženy k jinému účelu, nevyjadřují reálnou nákladnost konkrétních nápravných opatření
- každá situace bude odlišná (odlišné typy biotopů, druhů a jejich kombinace) - nutný „case to case“ přístup
- zpravidla nutné stanovit specifická opatření pro každý druh/stanoviště a pro ně vyhodnotit nákladnost realizace
- vhodné definovat jednotlivé pracovní úkony a jednotlivě/položkově je ocenit - pro část opatření (resp. jednotlivých úkonů) možno využít ceníky [PPK](#) (AOPK ČR)

V mnoha případech bude jako primární náprava nejvhodnější **přirozená obnova** - náklady pak budou spojeny hl. s odstraněním zdroje poškození (polutantu atp.) a případně optimalizací podmínek prostředí. Přirozená obnova bude časově náročnější – nutnost vyrovnání přechodných ztrát...

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

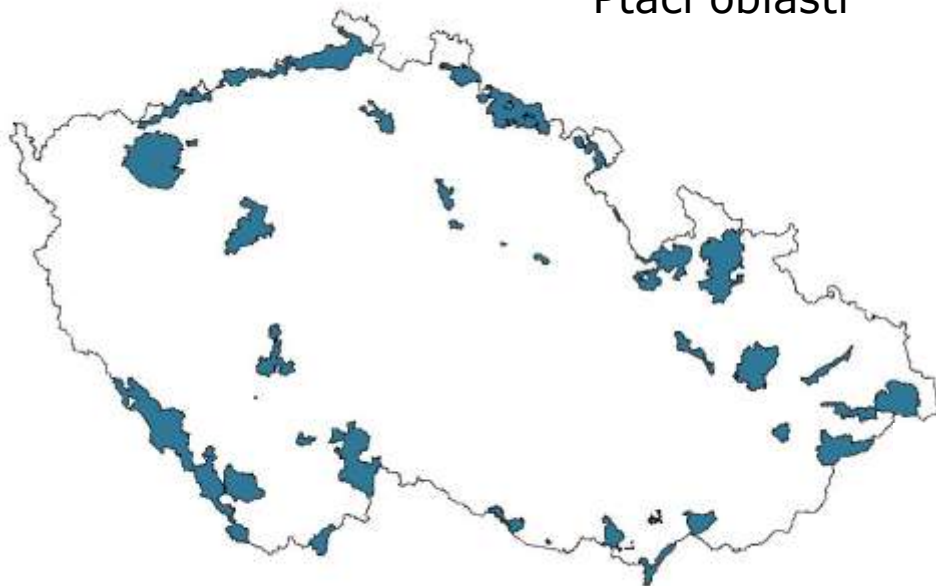
AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

**Děkujeme
za
pozornost**

Ptačí oblasti

Evropsky významné lokality

